

WYDAWCA:
© Tarnowskie Centrum Informacji 2007
Rynek 7, 33-100 Tarnów
tel.: 014 688 90 90 fax: 014 688 90 92
mail: centrum@it.tarnow.pl
www.it.tarnow.pl www.tarnow.pl

Tarnów – Renesansowe Kamienie w Ryńku

Region tarnowski pełen jest miejsc szczególnych, tworzących wyjątkowy urok tej części województwa. To właśnie one, zapadając w pamięć sprawiają, że tak wiele osób wraca do nas regularnie.

Specyficzny klimat stolicy regionu, Tarnowa, kształtował się na przestrzeni wieków w tyglu przenikających się kultur reprezentowanych przez jego mieszkańców. Rozliczne swobody, zarówno gospodarcze, jak i religijne nadawane przez właścicieli, ściągały do miasta przybyźców z najodleglejszych krańców Europy.

I tak handel praktykowali Niemcy i Żydzi, a żamożne szkockie rody budowały podwaliny rynku kapitałowego, tworząc pierwsze spółki handlowe i zakładając banki. Znajdowali tutaj dom wyznawcy religii innych niż chrześcijańska. Pod koniec XVI w. w mieście funkcjonował zbor kalwiński i synagoga.

Dwukrotnie w swojej historii Tarnów udzielał schronienia rządóm ościennych państw. W XVI w. na tarnowskim zamku przebywał król węgierski Jan Zapolya, przygotowując plany odzyskania władzy nad swoim królestwem. W latach 20. ubiegłego wieku miasto było siedzibą rządu Ukraińskiej Republiki Ludowej. We współczesnym Tarnowie swój dom odnaleźli Cyganie, których fascynującą historię i kulturę przybliżyła jedyna w Polsce stała ekspozycja tarnowskiego Muzeum Etnograficznego.

W regionie tarnowskim kultywowane są tradycyjne obrzędy i obyczaje. Folklor coraz częściej traktowany jest jako jeden z najistotniejszych elementów tożsamości małych społeczności, tworzących ich wyjątkowość.

Powisłe, czyli północna część regionu, słynie z tradycji zdobienia domów oryginalnymi wzorami kwiatowymi. Południe z kolei, identyfikowane jest ze zwyczajem budowania palm wielkanocnych, których twórcy konkurują ze sobą w ramach corocznego konkursu organizowanego w Lipnicy Murowanej.

Unikatową wartość mają dwa znajdujące się w okolicach Tarnowa zamki: w Nowym Wiśniczu oraz Dębnie. Wzniesione w różnym czasie i zupełnie odmiennych stylach, stanowią najdoskonalsze przykłady rezydencji obronnych swoich czasów w Polsce.

Równie oryginalne są ekspozycje niektórych muzeów regionu tarnowskiego. Ich zbiory, od maszyn drogowych po lalki, są tak wyjątkowe, że nie mają odpowiedników na terenie Polski.

Zapraszamy Państwa do odwiedzenia miejsc, których nie zapomnicie.

Dostarczamy kompleksowe i aktualne informacje o ofercie turystycznej Tarnowa i regionu.

W siedzibie TCI, Rynek 7 w Tarnowie, dostępne są:

- mapy i przewodniki turystyczne
- tanie pokoje gościnne 1, 2, i 3 - osobowe
- wypożyczalnia rowerów
- sala konferencyjna (max. 60 osób)
- przewodniki audio Mp3

MIEJSCA NIEZAPOMNIANE

www.it.tarnow.pl

Nowy Wiśnicz - zamek

Tarnów, Tatedra - fragment pomnika nagrobnego Ostrogskich

Szczucin - Muzeum Drogownictwa

Atrakcje regionu

Kopalnia Soli w Bochni utworzona w 1248 r., jest najstarszą w Polsce kopalnią soli. Po zaprzestaniu wydobycia przekształcona została w muzeum i uzdrowisko. Udostępnione do zwiedzania są m.in. wykonane w solnej skale: Komora Wyżyn, Kaplica św. Kingi, Komora Kieratowa, stajnia Mysiu, komora Rabsztyń i najstarsze wyrobiska górnicze. Ekspozycja muzealna prezentuje historię górnictwa soli, dawne metody jej wydobycia, urządzenia narzędzia górnicze oraz rzeźby wykonane w „białym zlocie”. Od niedawna Kopalnię można zwiedzać podziemną kolejką lub skorzystać z 140 metrowej zjeżdżalni.

Czternastowieczny zamek w Nowym Wiśniczu jest największą zachowaną barokową rezydencją obronną w Polsce. Składa się z czterech dwupiętrowych skrzydeł zgrupowanych wokół wewnętrznego małego dziedzińca, z czterema charakterystycznymi narożnymi wieżami. Zamek posiada bogaty wystrój architektoniczny i malarski wewnątrz (portale marmurowe i kamienne, także oprawy kominków i polichromie ścienne oraz dekorację stiukową).

Zamek w Dębnie, z piętnastego wieku, to najlepiej zachowana rycerska rezydencja późnego gotyku w Polsce. Zamek składa się z czterech piętrowych budynków, które otaczają wyłożony kamieniem brukiem dziedzińiec ze studnią. Ekspozycja wewnątrz pomieszczeń zamkowych pozwoli nam poznać dzieje zamku, zobaczymy jak wyglądała kiedyś Sala Rycerska, kaplica zamkowa, skarbiec czy starodawna kuchnia. Każdego roku we wrześniu odbywa się tutaj Turniej Rycerski „O złoty warkocz Tarłówny”, gromadzący zastępy uczestników i tysiące widzów.

Kompleks dworsko-parkowy w Kąsnej Dolnej jest jedyną zachowaną w świecie rezydencją wielkiego kompozytora i polityka Ignacego Jana Paderewskiego. Dworek pochodzący z początku XIX w. został przebudowany i zmodernizowany w 1897 r. na polecenie Ignacego Paderewskiego. We wnętrzach znajduje się muzeum poświęcone kompozytorowi. Centrum Paderewskiego, zarządzające kompleksem, organizuje koncerty i festiwale muzyki poważnej, w tym tak prestiżowe, jak Bravo Maestro czy Tydzień Talentów.

Tarnów

Czasy największej prosperity Tarnowa przypadły na lata rządów Hetmana Wielkiego Koronnego Jana Amora Tarnowskiego. On to rozbudował wały wokół miasta oraz wzmocnił jego obronność, wydał instrukcje dotyczące sprawowania urzędów w mieście, zachowania się mieszkańców w czasie pożaru, organizacji cechowego rzemiosła.

Za panowania Hetmana Tarnowskiego intensywnie rozwijało się budownictwo miejskie, co uczyniło z Tarnowa **jeden z pierwszych ośrodków architektury renesansowej w kraju**.

Jan Maria Padovano, jeden z największych architektów czasu renesansu, pracował na zlecenie Hetmana Jana Tarnowskiego tworząc **jeden z najwyższych w Europie pomników nagrobnych**. Dzieło to, posiada naturalnej wielkości postacie Jana Amora Tarnowskiego oraz jego zmarłego syna Krzysztofa. Ten sam artysta projektował i kierował przebudową **tarnowskiego Ratusza**.

Inny z pomników nagrobnych znajdujących się w tarnowskiej bazylice, poświęcony pierwszej żonie Hetmana - Barbarze, przedstawia postać leżącej kobiety. Historycy sztuki plasują tę rzeźbę wśród **arcydzieł renesansowej rzeźby nagrobnej w skali europejskiej**.

Dziedzictwo tamtego okresu stanowi najcenniejszą część zabytków naszego miasta. To im Tarnów zawdzięcza chlubne miano **Perły Polskiego Renesansu**.

Do najważniejszych zabytków miasta zaliczają się również te związane z **historią tarnowskich Żydów**. Najstarszy kwartał miasta przez nich zamieszkały, wyznaczony ulicami Żydowska i Weklsarską, z zachowanymi siedemnasto i osiemnastowiecznymi kamienicami, z charakterystycznymi wąskimi frontami i malutkimi podwórkami, oddaje klimat żydowskiej dzielnicy. Pomiedzy budynkami ulicy Żydowskiej, na placu będącym pozostałością po spalonym przez hitlerowców synagodze, stoi Bima, jedyna ocalała z pożaru część świątyni. Wędrując śladami tarnowskich Żydów nie można ominąć **jednego z najstarszych zachowanych kirkutów** w Polsce, znajdującego się przy ulicy Szpitalnej. Nekropolia mieści kilka tysięcy nagrobków, z których najstarsze pochodzą z końca XVIII w.

Ekspozycje muzealne

Muzeum Diecezjalne w Tarnowie jest najstarszym tego typu muzeum w Polsce. Najważniejszy dział zbiorów stanowią zabytki sztuki cechowej - gotyckiej rzeźby i malarstwa z terenu Małopolski. Drugi dział zbiorów obejmuje tkaniny kościelne od czasów średniowiecza aż po wiek XIX. Kolejnym działem jest dział sztuki ludowej w tym szczególnie interesujące obrazy ludowe malowane na szkle. Najciekawszym eksponatem jest oryginał ołtarza pochodzący z wpisanego na listę UNESCO kościoła św. Leonarda w Lipnicy Murowanej.

Muzeum Etnograficzne w Tarnowie posiada jedyną w Polsce stałą ekspozycję prezentującą historię i kulturę Romów, w tym dokumenty i przedmioty użytkowe związane z życiem i wędrowną Cyganów. Na podwórzu znajduje się ekspozycja oryginalnych cygańskich wozów taborowych.

Muzeum w Zalipiu tworzą zabudowania zagrody Felicji Curyłowej. Zarówno zewnętrzne ściany, jak i wnętrza zabudowań zdobione są oryginalnymi kwiatowymi ornamentami. Mieszkanie wyposażone jest w oryginalne meble oraz narzędzia rolnicze, sprzęty, naczynia, elementy stroju ludowego, oleodruki i pamiątki po zmarłej artystce.

Muzeum Drogownictwa jest największą atrakcją turystyczną Szczucina. Jest to jedno z najciekawszych muzeów techniki w Polsce. Na obszarze około dwóch hektarów zgromadzono kilkadziesiąt starych maszyn i urządzeń drogowych: walców, ciągników, lokomobili, a także bogaty zbiór znaków drogowych, słupów kilometrowych, urządzeń pomiarowych.

W podtarnowskim Pilźnie znajduje się **Muzeum Lalek**, powstałe na bazie pracowni specjalizującej się w lalkarstwie. Muzeum posiada dużą kolekcję lalek z całego świata, w tym duży zbiór lalek japońskich. Uzupełnieniem ekspozycji lalek są stare, nieraz bardzo rzadkie sprzęty kultu religijnego i codziennego użytku. W filii Muzeum w Lipinach znajduje się skansen, z miniaturowymi postaciami i budowlami z bąjek.